

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013

**Informacja na temat systemu przekazywania środków finansowych w ramach
Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko**

z dnia czerwca 2008

SPIS TREŚCI

1.	Rozdział 1 - Podstawy prawne.....	3
2.	Rozdział 2 – Zakres informacji.....	3
3.	Rozdział 3 - Planowanie dochodów/przychodów i wydatków w ramach PO liŚ.....	4
4.	Rozdział 4 - Przekazywanie środków finansowych w PO liŚ.....	8
4.1.	Podrozdział 1 - Schemat przekazywania środków finansowych w PO liŚ (zasady ogólne).....	8
4.2.	Podrozdział 2 - Schemat przekazywania środków finansowych w PO liŚ (specyfika programu).....	10
4.3.	Podrozdział 3 - Struktura rachunków.....	11
4.4.	Podrozdział 4 - Odsetki.....	11
5.	Rozdział 5 - Wnioskowanie o płatność w ramach PO liŚ.....	12
6.	Rozdział 6 - Zwrot kwot.....	15
7.	Rozdział 7 – Załączniki.....	17

1. Rozdział 1 - Podstawy prawne

Dokument konsoliduje informacje zawarte w następujących aktach prawnych i dokumentach:

- rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/1999;
- rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;
- ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. 249, poz. 2104, z późn. zm.);
- ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 227, poz. 1658, z późn. zm.);
- decyzji Komisji Europejskiej z 7 grudnia 2007 r. zatwierdzającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013, (przyjęty przez Radę Ministrów dnia 29 listopada 2006 r.);
- wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sprawozdawczości w ramach PO IiŚ;
- wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie trybu dokonywania płatności i rozliczeń z dnia 24 września 2007 r.;
- wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w Programach Operacyjnych w ramach NSRO na lata 2007-2013;
- dokumencie Ministerstwa Finansów „Założenia systemu zarządzania finansowego dla programów operacyjnych realizowanych w ramach Narodowej Strategii Spójności (NSRO) na lata 2007-2013”, zatwierdzonym przez KERM 19 grudnia 2006 r.
- rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 września 2007 r. w sprawie wydatków związanych z realizacją programów operacyjnych.

2. Rozdział 2 – Zakres informacji

Dokument ma na celu przedstawienie informacji na temat procesów zachodzących w ramach PO Infrastruktura i Środowisko związanych z przekazywaniem środków finansowych na realizację projektów pomiędzy poszczególnymi uczestnikami systemu, w tym planowania, wydatkowania i rozliczania środków.

W dokumencie używane są następujące skróty:

BP	budżet państwa
CKPŚ	Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych
CSIOZ	Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia
CUPT	Centrum Unijnych Projektów Transportowych
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EUR	Skrót waluty EURO
FP	finanse publiczne
FS	Fundusz Spójności
IC	Instytucja Certyfikująca
INiG	Instytut Nafty i Gazu

IP	Instytucja Pośrednicząca
IPII/IW	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca
IPiEO	Instytut Paliw i Energii Odnawialnej
IZ	Instytucja Zarządzająca
KE	Komisja Europejska
MF	Ministerstwo Finansów
MG	Ministerstwo Gospodarki
MKiDN	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
MNiSW	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
MZ	Ministerstwo Zdrowia
MŚ	Ministerstwo Środowiska
MI	Ministerstwo Infrastruktury
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NSRO	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia
OPI	Ośrodek Przetwarzania Informacji
PO	Program Operacyjny
PO liŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PT	Pomoc techniczna
RZGW	Regionalne zarządy gospodarki wodnej
Tabele finansowe	Indykatorywna tabela finansowa zobowiązań dla PO liŚ stanowiąca załącznik nr 3 do „Szczegółowego opisu priorytetów PO liŚ w ramach NSRO 2007-2013
WFOŚiGW	Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WPW	Wieloletni plan wydatków
WWPE	Władza Wdrażająca Programy Europejskie

3. Rozdział 3 - Planowanie dochodów/przychodów¹ i wydatków w ramach PO liŚ

System zarządzania finansowego w ramach NSRO na lata 2007-2013 odbiega znacząco od systemu przyjętego dla okresu realizacji Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006. W celu uproszczenia zarządzania finansowego podjęto decyzję o włączeniu środków z UE do budżetu państwa.

Zgodnie z obowiązującą ustawą o finansach publicznych środki pochodzące z EFRR oraz FS wpływające z KE jako płatności zaliczkowe, okresowe i salda końcowego (zgodnie z art. 76 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006), służące realizacji PO liŚ, gromadzone są na rachunkach prowadzonych w EUR i zarządzanych przez Ministra Finansów. Na podstawie jego dyspozycji, przedmiotowe środki, po ich przewalutowaniu na PLN, przekazywane są na rachunek centralny dochodów budżetu państwa i ujmowane w odrębnej części budżetowej. Częścią tą dysponuje Minister Finansów.

Wobec powyższego beneficjenci realizujący projekty w ramach PO liŚ nie otrzymują dofinansowania bezpośrednio z budżetu UE ale z budżetu państwa:

- beneficjenci nie będący państwowymi jednostkami budżetowymi - otrzymują dofinansowanie z budżetu państwa w formie tzw. dotacji rozwojowej od właściwej instytucji biorącej udział w systemie zarządzania i kontroli PO liŚ (IP lub IP II/IW);

¹ W rozumieniu ustawy o finansach publicznych i innych ustaw, środki otrzymane w formie dotacji rozwojowej są dla niektórych jednostek przychodami.

- beneficjenci będący państwowymi jednostkami budżetowymi – korzystają ze środków zaplanowanych w swoim planie finansowym (nie otrzymują dofinansowania w formie dotacji rozwojowej).

W każdym przypadku podstawą przekazania środków jest umowa o dofinansowanie (lub decyzja w przypadku PT dla IZ) oraz wnioski o płatność, o których mowa w rozdziale 5.

Zgodnie z powyższym wydatki na realizację poszczególnych osi priorytetowych/działań PO liŚ (w tym uwzględniające wielkość dotacji rozwojowych planowanych do udzielenia w danym roku budżetowym) planowane są w częściach budżetowych właściwych dysponentów głównych, będących odpowiednimi IP (sektor infrastruktury, gospodarki, środowiska, zdrowia, nauki, kultury).

IZ PO liŚ opracowała formularz planistyczny, który ma na celu zebranie orientacyjnych danych w zakresie planowanego wydatkowania w poszczególnych priorytetach w podziale na wszystkie lata wdrażania (dalej: wieloletni plan wydatków – WPW, stanowiący Załącznik nr 1 oraz instrukcja jego wypełniania zawarta w Załączniku nr 1a. Dane te będą następnie pomocne przy sporządzaniu i weryfikacji formularzy planistycznych do projektu ustawy budżetowej, jak również sporządzania prognoz płatności w ramach PO liŚ.

Zgodnie z art. 120 ust. 3a ustawy o FP materiały do ustawy budżetowej w zakresie środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności przedstawia Ministrowi Finansów Minister Rozwoju Regionalnego, który zbiera i zgłasza informację w przedmiotowym zakresie Ministrowi Finansów zgodnie z jego wymaganiami określonymi corocznie w rozporządzeniu określającym szczegółowy sposób, tryb i terminy opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej.

Poszczególni dysponenci części budżetowych pełniący funkcję IP przesyłają, w terminach określonych przez IZ (związanych z aktualizacją WPW) oraz na prośbę IZ, plany dochodów i wydatków budżetu państwa na trzy kolejne lata, w formatach wynikających z ww. rozporządzenia Ministra Finansów, sporządzone zgodnie z poniższą metodologią²:

1. Dysponenci dokonują oszacowania liczby i charakteru realizowanych projektów oraz kwoty przyznanego dofinansowania na podstawie harmonogramu konkursów i innych form naboru projektów planowanych do przeprowadzenia w najbliższych latach – w celu określenia wartości potencjalnych wydatków kwalifikowalnych.
2. Biorąc pod uwagę montaż finansowy właściwy dla danego typu beneficjentów (lub priorytetów/działań - jeśli nie jest możliwe bardziej szczegółowe oszacowanie) dysponenci dokonują szacunku:
 - a) - wysokości finansowania projektów z budżetu państwa – należy wskazać wielkość środków odpowiadających dofinansowaniu, które będzie przekazane/udzielone umową o dofinansowanie (tj.: wkład UE oraz ewentualnie wkład budżetu państwa – jeśli w danym przypadku taką możliwość przewidują tabele finansowe PO liŚ),
 - wielkość środków pochodzących z budżetu państwa, które przeznaczone zostaną na pokrycie wydatków kwalifikowalnych (jako wkład własny beneficjenta – w rozumieniu umowy o dofinansowanie³), jak również wielkość tych środków pochodzących z budżetu państwa, które przeznaczone zostaną na pokrycie wydatków niekwalifikowalnych;

² Zgodnie z Wytocznymi MRR w sprawie trybu dokonywania płatności i rozliczeń z dnia 24.09.2007 r. oraz specyfiką PO liŚ

³ Dotyczy sytuacji, w której zgodnie z odrębnymi przepisami beneficjent zobowiązany jest zapewnić tzw. „minimalny wkład własny”, a z różnych powodów, wkład ten będzie pochodził z budżetu państwa (np. niektórzy beneficjenci priorytetu 11)

- b) zapotrzebowania na pozostałe źródła finansowania projektów (środki jednostek samorządu terytorialnego, inne środki publiczne, środki prywatne)

3. Następnie dysponenti dokonują oszacowania przewidywanego poziomu dochodów budżetu państwa z tytułu płatności zaliczkowych i okresowych. Do sporządzenia takiego szacunku uwzględnia się przewidywany czas niezbędny na dokonanie certyfikacji poniesionych wydatków wobec KE oraz weryfikacji wniosków przez KE. Część refundacji na rzecz pozabudżetowych beneficjentów może nastąpić w roku późniejszym niż rok poniesienia wydatków przez wspomnianych beneficjentów, co zmniejsza zapotrzebowanie na środki budżetu państwa na dany rok. Z drugiej strony, w danym roku mogą mieć miejsce płatności stanowiące refundację wydatków poniesionych z pozabudżetowych środków w latach wcześniejszych, co zwiększa zapotrzebowanie na środki budżetu państwa na dany rok.

Wszystkie powyższe dane przekazywane są do IZ.

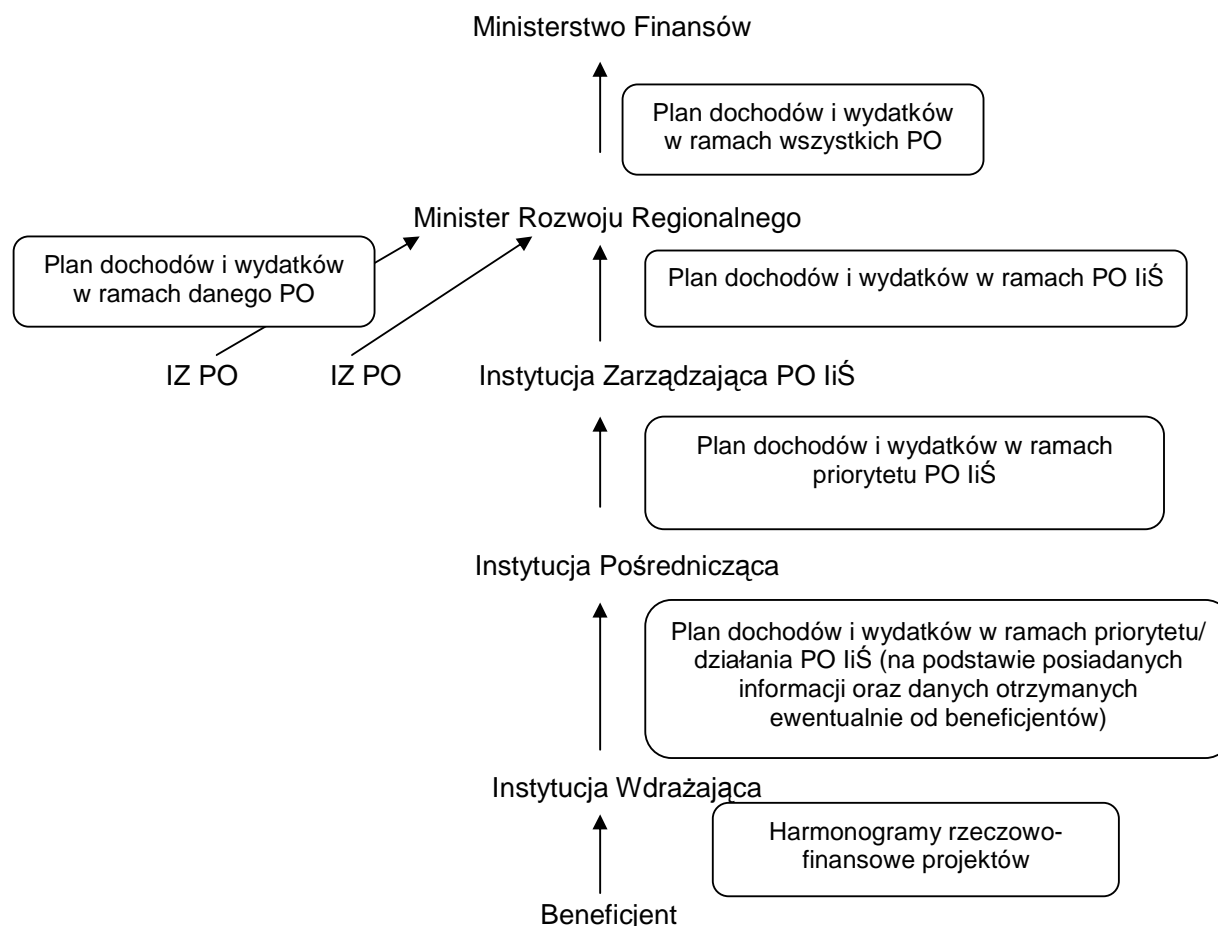
IZ dokonuje weryfikacji przedstawionych danych w szczególności pod kątem, czy planowane kwoty wydatków zgłoszone przez jednego lub kilku dysponentów nie są zbyt wysokie (tak aby łącznie nie przekroczyć np. alokacji przewidzianej na dane działanie) lub zbyt niskie (zagrożające zachowaniu zasady $n+3/n+2$), w stosunku do danych zawartych w WPW na rok bieżący oraz zgodności z ustawą o FP. Ewentualne uwagi IZ przekazuje właściwemu dysponentowi, który przedstawia stosowne wyjaśnienia i w razie konieczności dokonuje korekt w formularzach.

Środki, co do których nie ma możliwości dokonania szczegółowego podziału wg klasyfikacji budżetowej na etapie planowania budżetowego oraz wydatki na realizację projektów realizowanych w ramach PO IiŚ, które otrzymały w roku poprzednim decyzje Ministra Finansów o zapewnieniu finansowania realizacji przedsięwzięcia, zostaną ujęte w rezerwie celowej budżetu państwa. Rezerwa ta będzie uruchamiana przez Ministra Finansów na wniosek Ministra Rozwoju Regionalnego. Minister Rozwoju Regionalnego każdego roku określa procedurę uruchamiania rezerwy oraz dokonuje alokacji środków dostępnych w rezerwie pomiędzy poszczególne programy operacyjne.

Ostateczne informacje ujmowane są, zgodnie z art. 206 ustawy o FP, w postaci załącznika do ustawy budżetowej. Informacje te będą określać:

- 1) środki na realizację PO, w tym m. in. środki z budżetu UE, z BP, z budżetu jednostek samorządu terytorialnego,
- 2) planowane w roku budżetowym i kolejnych dwóch latach dochody budżetu państwa z tytułu wpływu środków z budżetu UE,
- 3) planowane w roku budżetowym i kolejnych dwóch latach wydatki na realizację PO,
- 4) plan wydatków budżetu państwa w roku budżetowym na finansowanie PO w szczególności klasyfikacji budżetowej: część, dział, rozdział.

Rys. 1 Schemat przepływu informacji w zakresie przygotowania planu dochodów i wydatków budżetu państwa w ramach PO liŚ

Zagadnieniem powiązaniem z planowaniem dochodów/przychodów i wydatków jest planowanie wystąpień do KE o refundację poniesionych wydatków. Zgodnie z art. 76 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, nie później niż do dnia 30 kwietnia każdego roku państwa członkowskie przesyłają do KE tymczasową prognozę dotyczącą ich prawdopodobnych wniosków o płatność na bieżący oraz kolejny rok budżetowy.

Wobec powyższego w terminie najpóźniej do 5 kwietnia danego roku IZ przesyła do IC prognozy wydatków, jakie wykazane zostaną w danym roku oraz roku następnym w poświadczeniach i deklaracjach wydatków oraz wnioskach o płatność okresową przedkładanych do IC. Ze względu na fakt, że w formularzu WPW przewidziane zostały odpowiednie kolumny, w oparciu o które IZ jest w stanie takie prognozy opracować, nie prosi ona dodatkowo o opracowanie przedmiotowych prognoz w innej formie.

Terminy w których należy dokonać aktualizacji formularza WPW, stanowiącego Załącznik Nr 1, określone zostały następująco:

- w terminie 30 dni od dnia opublikowania ustawy budżetowej na dany rok,
- w terminie do 15 czerwca danego roku,
- w terminie do 15 września danego roku.

Po sporządzeniu przez IZ prognoz płatności na podstawie aktualizowanych w ww. terminach tabel WPW, IZ zwraca się z prośbą do poszczególnych IP o weryfikację danych w tym zakresie w terminie 14 dni kalendarzowych.

4. Rozdział 4 - Przekazywanie środków finansowych w PO liŚ

4.1. Podrozdział 1 - Schemat przekazywania środków finansowych w PO liŚ (zasady ogólne)

Niniejszy podrozdział dotyczy sytuacji, w których IP/II/IW oraz beneficjenci nie są państwowymi jednostkami budżetowymi. Wszystkie pozostałe przypadki szczególne wynikające ze specyfiki PO liŚ opisano w podrozdziale 2.

Jak wspomniano w rozdziale 3, środki przeznaczone na realizację poszczególnych priorytetów/działań PO liŚ będą zaplanowane w częściach budżetowych właściwych dysponentów głównych i gromadzone na ich rachunkach wydatków bieżących (tj. Ministra Rozwoju Regionalnego jako IZ oraz Ministra Środowiska, Ministra Infrastruktury, Ministra Gospodarki, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministra Zdrowia, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – jako IP).

IZ, jak również każda IP oraz IP/II/IW będąca państwową jednostką budżetową posiada w swoim budżecie także środki na pokrycie wydatków związanych z realizacją Roczego Planu Działań PT.

Zgodnie z art. 202 ust. 2 pkt 2 ustawy o FP dysponenti główni udzielają dotacji rozwojowych IP/II/IW (nie będącymi państwowymi jednostkami budżetowymi) na podstawie i z przeznaczeniem na realizację powierzonych jej w drodze porozumienia/umowy zadań, w tym udzielanie dalszych dotacji dla beneficjentów projektów. Wielkość dotacji udzielonych IP/II/IW nie może przekroczyć limitu wydatków określonych na dany rok na ten cel w ustawie budżetowej. Alokacji środków pomiędzy poszczególne IP/II/IW dokonuje właściwa IP. IP dokonuje wypłat dotacji rozwojowych dla IP/II/IW zgodnie z warunkami określonymi w umowie dotacji. Kwestie związane z odsetkami narosłymi od środków dotacji określa podrozdział 4.

Sposób postępowania przy ubieganiu się o środki dotacji przez IP/II/IW (nie będące państwowymi jednostkami budżetowymi) powinien być następujący:

1. IP II/IW składa do IP pisemny wniosek o udzielenie dotacji rozwojowej i zawierający planowany harmonogram wydatkowania wnioskowanych środków w poszczególnych kwartałach bieżącego roku i ze wskazaniem klasyfikacji budżetowej. Wzór wniosku stanowi załącznik nr 2 do *Informacji ...*. Wysokość zapotrzebowania na środki IP II/IW powinna być zgodna z danymi zawartymi w ustawie budżetowej/projekcie ustawy budżetowej na dany rok. Kwota przedmiotowej dotacji powinna obejmować jedynie wysokość dotacji planowanych do udzielenia beneficjentom przez daną IP II/IW (dotacja na realizację Roczego Planu Działań PT zostanie udzielona na podstawie umowy o dofinansowanie).

2. Umowa o dotację podpisywana jest niezwłocznie po dokonaniu weryfikacji akceptacji wniosku, o którym mowa w pkt. 1. Umowa zawiera harmonogram przekazywania środków dotacji ze wskazaniem klasyfikacji budżetowej oraz inne informacje zgodne z art. 209 ust. 2 ustawy o FP.

3. IP przekazuje dotację rozwojową w kwartalnych transzach w formie zaliczki. Pierwsza i druga transza kwartalna przekazywana jest w wysokości i terminach określonych w umowie dotacji. Przekazanie trzeciej i czwartej transzy kwartalnej następuje na podstawie wniosku o przekazanie transzy dotacji zawierającego rozliczenie środków przekazanych odpowiednio w pierwszej lub drugiej transzy kwartalnej.

4. IP II/IW przekazuje do IP do 10 kwietnia, 10 lipca, 10 października oraz 10 stycznia, zgodnie z załącznikiem nr 2 do *Informacji ...*, informację o wykorzystaniu środków otrzymanych od początku roku w ramach dotacji rozwojowej (w przypadku informacji przekazywanej do 10 stycznia o wydatkach poniesionych w roku poprzednim) wraz ze

wskazaniem zapotrzebowania na kolejny kwartał (jedynie w przypadku informacji przekazywanej do 10 lipca i 10 października). Zapotrzebowanie na III i IV kwartał powinno stanowić różnicę pomiędzy planowanym poziomem wydatków oraz wartością środków niewydatkowanych, a przekazanych IP II/IW w ramach transz wcześniejszych. Informacja jest zarazem wnioskiem o uruchomienie trzeciej i czwartej transzy dotacji.

5. W przypadku wystąpienia okoliczności powodujących zwiększone zapotrzebowanie na środki dotacji rozwojowej (np. zagrożenie utraty płynności finansowej), możliwe jest złożenie zapotrzebowania i informacji o wykorzystaniu środków w terminach innych niż określone w pkt. 4.

6. W przypadku, gdy IP nie dysponuje środkami umożliwiającymi przekazanie dotacji we wnioskowanej wysokości, może przekazać środki w wysokości niższej niż zgłoszone zapotrzebowanie, wraz z pisemnym uzasadnieniem. Różnica pomiędzy zgłoszonym zapotrzebowaniem a wnioskowaną kwotą zostanie przekazana w możliwie najkrótszym terminie.

IP II/IW nie będąca państwową jednostką budżetową gromadzi otrzymane środki na utworzonym w tym celu oddzielnym oprocentowanym rachunku/subkoncie służącym do obsługi powierzonych jej działań⁴.

IP II/IW ze środków pozostających w jej dyspozycji na realizację PO LiŚ dokonuje wypłat dla beneficjentów (nie będących państwowymi jednostkami budżetowymi) realizujących projekty w ramach PO LiŚ w formie:

- 1) zaliczki – zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie projektu oraz, jeśli zaliczka uruchamiana jest w kilku transzach - na podstawie wniosków o płatności pośrednie w odniesieniu do drugiej i kolejnej transzy;
- 2) płatności pośredniej i końcowej - zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie projektu oraz na podstawie wniosków o płatności pośrednie i końcowe.

Umowa o dofinansowanie stanowi jednocześnie umowę dotacji, o której mowa w art. 209 ustawy o FP.

W przypadku, gdy dany beneficjent otrzymuje także współfinansowanie ze środków budżetu państwa, dotacja rozwojowa również uwzględnia te środki. Szczegółowe zasady ujęte będą w umowie o dofinansowanie.

Z art. 80 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 wynika ponadto zasada „niepodzielności płatności na rzecz beneficjentów”. Instytucje odpowiedzialne za dokonywanie płatności mają zapewnić, aby beneficjenci otrzymali pełną kwotę wkładu ze środków unijnych możliwie najszybciej i w całości. Nie potrąca się ani nie wstrzymuje żadnych kwot, ani też nie nakłada się żadnych opłat szczególnych lub innych opłat o równoważnym skutku, które powodowałyby zmniejszenie kwot wypłacanych beneficjentom.

Beneficjent dotacji rozwojowej zobowiązany jest do rozliczenia otrzymanych środków w terminie 30 dni od daty zakończenia realizacji projektu (w przypadku beneficjentów realizujących projekty na podstawie umów o dofinansowanie) lub najpóźniej w terminie 90 dni od dnia zakończenia realizacji programu (w przypadku IP II/IW otrzymujących dotacje rozwojowe w celu dalszego przekazania beneficjentom na podstawie umów o dofinansowanie).

⁴ Zastosowanie takiego rozwiązania jest niezbędne ze względu na konieczność wykazywania i zwracania odsetek od otrzymanej kwoty dotacji, zgodnie z rozporządzeniem MRR z dnia 7 września 2007 r. w sprawie wydatków związanych z realizacją programów operacyjnych.

Jednocześnie zgodnie z art. 144 ust. 1 ustawy o FP dotacje udzielone z budżetu państwa w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego lub w terminie określonym w rozporządzeniu dotyczącym wykazu niezrealizowanych wydatków budżetu państwa, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, podlegają zwrotowi w terminie do 15 lutego następnego roku albo w terminie 21 dni od dnia określonego w tym rozporządzeniu. Zasada ta dotyczy dotacji rozwojowej otrzymanej przez beneficjenta w formie zaliczki⁵.

4.2. Podrozdział 2 - Schemat przekazywania środków finansowych w PO liŚ (specyfika programu)

Nie wszystkie IP II/IW lub beneficjenci mogą otrzymywać dotację rozwojową zgodnie z zasadami określonymi w podrozdziale 1. W ramach PO liŚ można bowiem wyróżnić następujące grupy jednostek pełniących funkcje IP II/IW oraz beneficjentów:

- 1) IP II/IW będące państwowymi jednostkami budżetowymi oraz uczestniczące w przepływach finansowych w ramach PO liŚ: CUPT, CSIOZ oraz beneficjenci będący państwowymi jednostkami budżetowymi: np. GDDKiA, RZGW;
- 2) IP II/IW będące państwowymi jednostkami budżetowymi, ale nie uczestniczące w przepływach finansowych w ramach PO liŚ (nie udzielające dotacji): WWPE;
- 3) IP II/IW będące pozostałymi jednostkami sektora finansów publicznych: NFOŚiGW, WFOŚiGW, INiG, OPI, IPIEO, oraz IP II/IW i beneficjenci nie należący do sektora finansów publicznych: np. CKPŚ.

Ad. 1) Wskazane w tej grupie IP II/IW oraz beneficjenci posiadają środki na realizację PO w ramach limitów wydatków określonych w swoich planach finansowych (w tym wydatki na realizację Planów Działań PT) i nie otrzymują dotacji rozwojowych z IP lub IP II/IW. Wynika to z istoty jednostki budżetowej, o której mowa w art. 20 ustawy o FP, która definiuje jednostkę budżetową jako jednostkę organizacyjną sektora finansów publicznych pokrywającą swoje wydatki bezpośrednio z budżetu a pobrane dochody odprowadzającą na rachunek dochodów budżetu państwa lub jednostki samorządu terytorialnego. Ponadto jest to zgodne z art. 202 ust. 2 pkt 1 ustawy o FP, która przewiduje „finansowanie wydatków państwowych jednostek budżetowych związanych z realizacją programów”. IP II/IW z tej grupy powinny zawrzeć porozumienie z IP, na podstawie którego będą funkcjonować, zgodnie z art. 32 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, natomiast zasady realizacji projektów przez beneficjentów z tej grupy będą, tak jak w pozostałych przypadkach ogólnych, regulować stosowne umowy o dofinansowanie. Należący do tej grupy beneficjenci oraz instytucje, pomimo iż sporządzają wnioski o płatność i/lub poświadczenia i deklaracje wydatków oraz wnioski o płatność, nie otrzymują również fizycznie na swoje konta refundacji za poniesione przez nich wydatki od instytucji wyższego szczebla. Środki w formie refundacji wpływają z KE na rachunek zarządzany przez Ministra Finansów a następnie są przekazywane bezpośrednio na rachunek dochodów budżetu państwa.

Z kolei IP II/IW z tej grupy podpisują z beneficjentami (nie będącymi państwowymi jednostkami budżetowymi) umowy o dofinansowanie i wypłacają środki w postaci dotacji rozwojowych. Ww. umowy opierają się na zapisach art. 209 ustawy o FP (zakres umowy określony jest w ust. 2). Przepływy finansowe funkcjonują zatem tylko na poziomie IP II/IW – beneficjent.

Ad. 2) Szczególnym przypadkiem jest WWPE, jako IW dla XI priorytetu PO liŚ „Kultura i dziedzictwo kulturowe”.

WWPE to państwowa jednostka budżetowa podległa Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, natomiast środki na realizację ww. priorytetu będą zaplanowane w części budżetowej, której dysponentem jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, pełniący

⁵ W chwili obecnej w świetle obowiązujących przepisów konieczne jest dokonanie fizycznego zwrotu tych środków.

funkcję IP. IP zdecydowała, iż WWPE nie będzie uczestniczyła w przekazywaniu środków finansowych w ramach PO liŚ. WWPE powinna natomiast zaplanować, w porozumieniu z MKiDN, w części budżetowej podległej MSWiA, środki na realizację Roczego Planu Działań PT.

Ad. 3) IP II/IW i beneficjenci należący do tej grupy otrzymują dotacje rozwojowe od IP lub IP/II/IW i funkcjonują zgodnie z zasadami wskazanymi w podrozdziale 1.

4.3. Podrozdział 3 - Struktura rachunków

IZ, IP oraz IP/II/IW i beneficjenci (będące państwowymi jednostkami budżetowymi) gromadzą środki na realizację PO liŚ na swoich rachunkach wydatków bieżących. Operacje księgowane na danym rachunku powinny umożliwić identyfikację operacji odnoszących się do poszczególnych priorytetów (w przypadku IP) lub działań (w przypadku IP/II/IW). Porozumienia międzyinstytucjonalne zawierają zapisy umożliwiające IZ zalecenie wstrzymania, do czasu wyjaśnienia, operacji bankowych związanych z PO liŚ na rachunku bankowym w sytuacji, gdy system realizacji PO liŚ nie gwarantuje należytego bezpieczeństwa przekazywanych środków.

IP/II/IW nie będące państwowymi jednostkami budżetowymi gromadzą środki na realizację PO liŚ na wyodrębnionych rachunkach/subkontach otworzonych wyłącznie do obsługi poszczególnych działań (również jeśli IP/II/IW odpowiada za więcej niż jeden priorytet/działanie).

Każdy beneficjent (nie będący państwową jednostką budżetową) zobowiązany jest do podania w umowie o dofinansowanie informacji o rachunku bankowym, który służył będzie do obsługi realizowanego przez siebie projektu. Może być to dotychczasowy rachunek beneficjenta lub/i specjalnie otworzony w tym celu rachunek (w zależności od zapisów umowy). W sytuacji, gdy umowa o dofinansowanie przewiduje przekazanie dofinansowania w formie zaliczki beneficjent zobowiązany jest do podania w umowie o dofinansowanie informacji o rachunku bankowym, który służył będzie wyłącznie do obsługi otrzymywanych transz zaliczki. Rachunek ten musi być oprocentowany, a odsetki narosłe od środków przekazanych beneficjentowi w formie zaliczki będą pomniejszały kwoty dotacji rozwojowej przekazywanej danemu beneficjentowi w ramach kolejnych płatności. Operacje księgowane na ww. rachunkach powinny umożliwić identyfikację operacji odnoszących się do poszczególnych kontraktów.

4.4. Podrozdział 4 - Odsetki

Odsetki mogą powstać w następujących przypadkach:

1. Odsetki narosłe od przekazanych środków:

- odsetki narosłe od środków przekazanych poszczególnym IP II/IW w formie dotacji rozwojowej (zaliczki) – jeśli utrzymywane są na wyodrębnionych, oprocentowanych rachunkach bankowych, podlegają zwrotowi w terminach i na rachunek bankowy wskazany przez dysponenta środków lub pomniejszają kolejną transzę przekazywanej dotacji rozwojowej;
- odsetki narosłe od środków przekazanych beneficjentowi w formie dotacji rozwojowej (zaliczki). Odsetki te pomniejszają kwotę kolejnych wypłat na rzecz beneficjenta zgodnie z zasadami określonymi w umowie o dofinansowanie;

2. Odsetki karne i umowne⁶:

- odsetki naliczone za okres, o którym mowa w art. 211 ust. 1 ustawy o FP (dalej zwane odsetkami umownymi). Odsetki te **nie pomniejszają** kwoty wydatków kwalifikowalnych wykazywanych w poświadczeniu i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność sporządzanym przez instytucję weryfikującą wniosek beneficjenta o płatność. Odsetki te stanowią własność kraju członkowskiego i są przeznaczane na realizację PO liŚ;
- odsetki naliczone za okres po upływie terminu do zwrotu, o którym mowa w art. 211 ust. 1 ustawy o FP (dalej zwane odsetkami karnymi). Odsetki te **pomniejszają** kwoty wydatków kwalifikowalnych wykazywanych w poświadczeniu i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność sporządzanym przez instytucję weryfikującą wniosek beneficjenta o płatność.

Każda z instytucji prowadzi rejestr kwot podlegających procedurze odzyskiwania oraz kwot wycofanych po anulowaniu całości lub części wkładu wspólnotowego dla operacji, jak również rejestr odsetek od tych kwot w podziale na „odsetki karne” należne KE oraz „odsetki umowne” należne Państwu Członkowskiemu. Szerzej na temat w rozdziale 6.

5. Rozdział 5 - Wnioskowanie o płatność w ramach PO liŚ

Zgodnie z art. 202 ustawy o FP, środki pochodzące z UE przeznaczone na realizację PO mogą być wykorzystane na:

- 1) finansowanie wydatków państwowych jednostek budżetowych (w ramach ich limitów wydatków),
- 2) dotacje rozwojowe dla jednostek sektora finansów publicznych oraz innych podmiotów, będącymi beneficjentami tych środków, a także dla podmiotów, którym w ramach programu operacyjnego została powierzona na podstawie porozumienia lub umowy realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów. Dotacje te mogą być przekazywane w formie zaliczki lub refundacji poniesionych wydatków. Warunki udzielania zaliczki określa w każdym przypadku umowa o dofinansowanie.

Sytuacja opisana w pkt. 1 dotyczy realizacji wydatków przez IZ, IP, IP II/IW będących państwowymi jednostkami budżetowymi oraz GDDKiA w ramach Planów Działań PT, jak również tych i innych beneficjentów będących państwowymi jednostkami budżetowymi realizującymi projekty w ramach pozostałych osi priorytetowych PO liŚ. Sytuacja opisana w pkt. 2 dotyczy realizacji wydatków ponoszonych przez pozostałych beneficjentów realizujących projekty w ramach PO liŚ oraz IP II/IW nie będących państwowymi jednostkami budżetowymi i uczestniczących w przekazywaniu środków finansowych w ramach PO liŚ.

W każdym przypadku beneficjent realizujący projekt (za wyjątkiem IZ, która występuje z odpowiednim wnioskiem o płatność w ramach swoich struktur), w tym Roczny Plan Działań PT, występuje do odpowiedniej instytucji w systemie z wnioskiem o płatność, który może dotyczyć (poza pełnieniem funkcji sprawozdawczej):

- rozliczenia zaliczki (i ewentualnie przyznania kolejnej jej transzy) - zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie projektu oraz wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sprawozdawczości w ramach PO liŚ – w celu rozliczenia transz zaliczek i jednocześnie części lub całości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach realizacji projektu;
- płatności pośredniej – zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie projektu oraz wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sprawozdawczości w ramach PO liŚ – w celu refundacji części lub całości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach realizacji projektu;

⁶ Zasady wykorzystania tych odsetek zostaną opracowane w terminie późniejszym

- płatności końcowej – zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie projektu oraz wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sprawozdawczości w ramach PO liŚ – w celu refundacji ostatniej części lub całości wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach realizacji projektu.

W zależności od tego, czy wydatki ponoszone są na realizację Planów Działań PT czy też projektów w ramach innych priorytetów, postępuje się zgodnie z jednym z poniższych sposobów.

Prawidłowo sporządzone i zatwierdzone (zgodnie z wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sprawozdawczości w ramach PO liŚ) wnioski o płatność beneficjentów (w tym GDDKiA i PKP PLK S.A.) agregowane są przez IP II/IW w postaci poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność od IP II/IW do IP, z wyszczególnieniem poszczególnych działań (wzór w załączniku nr 3 do *Informacji ...*).. Dokument ten przekazywany jest do IP w terminie przez nią ustalonym. IP II/IW, PKP PLK S.A i GDDKiA przygotowuje ponadto wniosek o płatność beneficjenta (określony w załączniku nr 1 do *Wytycznych w zakresie sprawozdawczości PO liŚ*) dotyczący wydatków poniesionych przez siebie w ramach Roczego Planu Działań PT i składa go do IP w terminach wynikających z umowy o dofinansowanie.

Po otrzymaniu ww. dokumentów przez IP, dokonuje ona ich weryfikacji a następnie agreguje je w formie poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność okresową od IP do IZ/IC, z wyszczególnieniem poszczególnych priorytetów (wzór dokumentu przedkładanego przez IP do IZ określa załącznik nr 4 do *Informacji ...* Wzór dokumentu przedkładanego przez IP bezpośrednio do IC określiła i przekazała IC). Następnie IP sporządza i przekazuje odpowiednio do IZ lub IC:

- poświadczenie i deklarację wydatków oraz wniosek o płatność od IP do IC (w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia zakończenia okresu, za jaki dokument jest składany)/IZ w terminie 15 dni kalendarzowych od dnia zakończenia okresu, za jaki dokument jest składany) w odniesieniu do priorytetów, za które jest odpowiedzialna – na podstawie zagregowanych informacji z zatwierdzonego analogicznego dokumentu od IP II/IW, ale odnoszącego się do poszczególnych działań;
- wniosek o płatność beneficjenta od IP do IZ (określony w załączniku nr 1 do *Wytycznych w zakresie sprawozdawczości PO liŚ*), w terminach wynikających z umowy o dofinansowanie) w odniesieniu wydatków poniesionych przez siebie, IP II/IW, PKP PLK S.A. i GDDKiA w ramach Roczego Planu Działań PT. Do niniejszego wniosku dołączane są jedynie dokumenty księgowo, które poświadczają poniesienie wydatków w ramach Roczego Planu Działań PT przez IP oraz wymieniane są wnioski o płatność instytucji podległych w zakresie tego Planu. Część sprawozdawcza wniosku o płatność przedkładanego do IZ zawiera informacje w zakresie wszystkich działań zrealizowanych w ramach Roczego Planu Działań PT w danym sektorze (a nie tylko przez IP);

Po otrzymaniu dokumentów, które kierowane są do IZ, dokonuje ona ich weryfikacji oraz na podstawie zatwierdzonych dokumentów oraz własnego wniosku o płatność w zakresie poniesionych przez siebie wydatków w ramach Roczego Planu Działań PT, agreguje je w formie poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność od IZ do IC. IZ przekazuje przedmiotowy dokument do IC w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia zakończenia okresu, za jaki dokument jest składany.

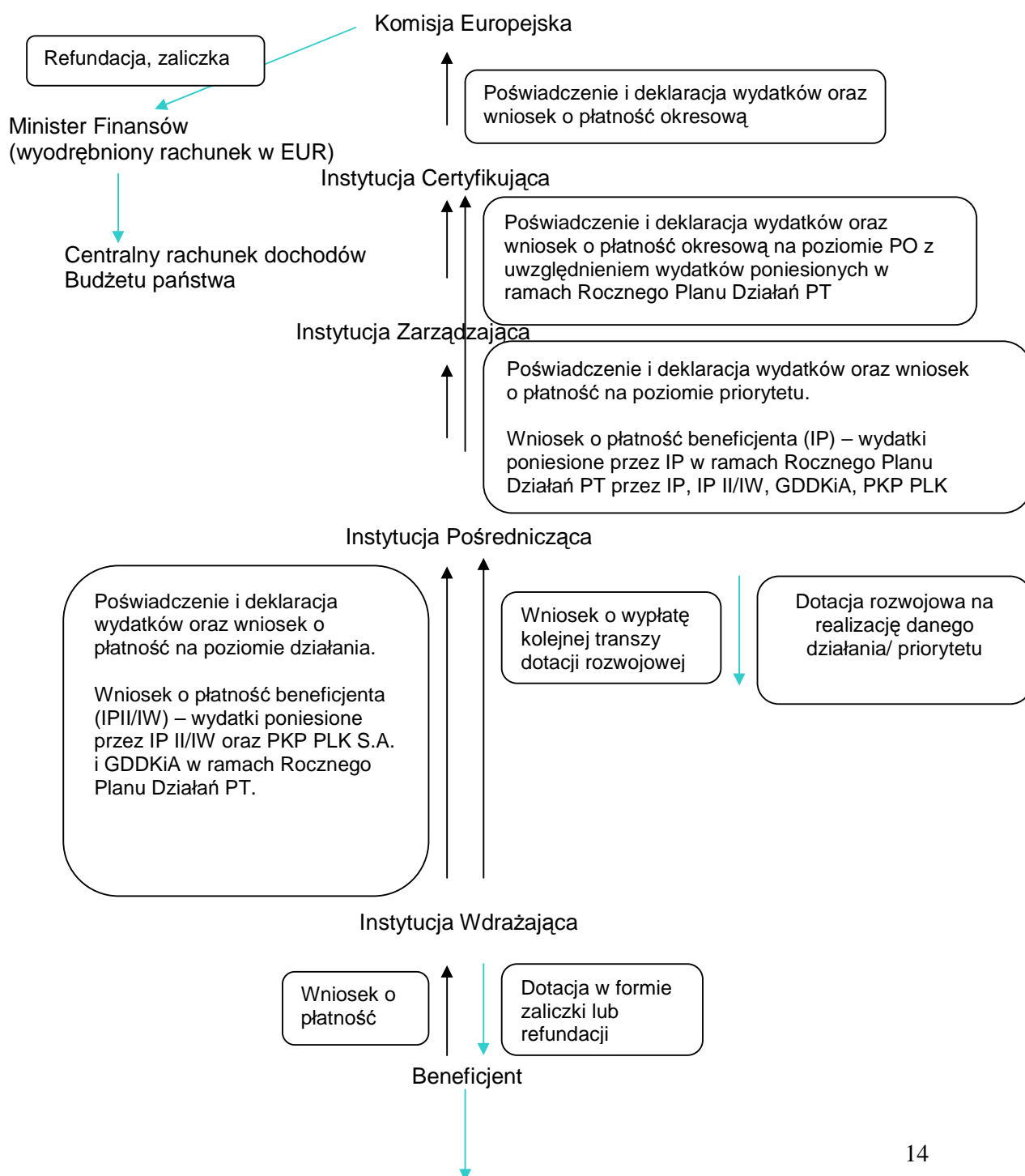
Na każdym poziomie weryfikacji ww. dokumentów, instytucja dokonująca weryfikacji i poświadczenia pomniejsza wnioskowaną kwotę na zasadach i w wysokościach, o których mowa w podrozdziale 4.4 oraz rozdziale 6. Pomniejszenie dokonywane jest jednokrotnie przez instytucję weryfikującą wniosek, po wykryciu nieprawidłowości skutkującej

koniecznością dokonania korekty (np. dla każdego działania pomniejszych deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność okresową dokonywać będzie IP II/IW).

Ponadto w uzgodnionych terminach IP prześle do IZ zbiorcze zestawienie wszystkich operacji finansowych dotyczących priorytetów.

Poniższy rysunek ilustruje schemat przepływu dokumentów stanowiących podstawę wnioskowania o płatności wraz z przepływem środków w ramach PO liŚ.

Rys. 2 Schemat przepływu poświadczeń i deklaracji wydatków oraz wniosków o płatności wraz z przepływem środków w ramach PO liŚ

Legenda:Przepływ dokumentów Przepływ środków finansowych

Wykonawca

6. Rozdział 6 - zwrot kwot

Zgodnie z art. 98 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, państwo członkowskie dokonuje korekt finansowych wymaganych w związku z pojedynczymi lub systemowymi nieprawidłowościami stwierdzonymi w operacjach dokonywanych w ramach realizacji PO. Korekty te polegają na anulowaniu części lub całości wkładu publicznego w ramach PO. Uwolnione w ten sposób zasoby funduszy mogą być ponownie wykorzystane na PO, jednakże nie mogą zostać wykorzystane na operację poddaną wcześniej korekcie lub, gdy korekta dotyczyła nieprawidłowości systemowej, na wszystkie operacje w ramach całości lub części priorytetu, w obrębie której wystąpiła ta nieprawidłowość.

Zgodnie z art. 211 ustawy o FP za nieprawidłowo wykorzystane rozumie się środki:

- wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,
- wykorzystane z naruszeniem procedur,
- pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Kwoty podlegające procedurze odzyskiwania to kwoty windykowane na zasadach określonych przez ustawę o FP, pozostają one w deklaracji wydatków do momentu ich odzyskania. Pomniejszana jest pierwsza deklaracja wydatków po odzyskaniu kwoty, poprzez pomniejszenie wniosku beneficjenta o płatność lub otrzymanie fizycznego zwrotu środków od beneficjenta.

Kwoty wycofane (środki w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006) to kwoty, w stosunku do których zostały spełnione łącznie następujące przesłanki:

- zostały wypłacone beneficjentowi,
- zostały ujęte w formie wydatków w deklaracji wydatków i we wniosku o płatność od IZ do IC lub IP do IC oraz zostały ujęte w formie wydatków w deklaracji wydatków i we wniosku o płatność od IC do KE;
- do ich zwrotu beneficjent jest zobowiązany w związku z rozwiązaniem umowy na własny wniosek lub w związku z zaistnieniem nieprawidłowości skutkującej rozwiązaniem umowy o dofinansowanie na wniosek instytucji w związku z korektą wynikającą z nieprawidłowości lub aneksowaniem umowy o dofinansowanie w zakresie zmniejszenia kwoty dofinansowania. Kwoty wycofane pomniejszają deklarację wydatków niezależnie od ich faktycznego odzyskania.

Niemniej, zgodnie z art. 70 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, w przypadku braku możliwości odzyskania kwot nienależnie wypłaconych beneficjentowi państwo członkowskie odpowiada za zwrot utraconych kwot do budżetu ogólnego Unii Europejskiej, jeśli zostanie stwierdzone, że straty powstały z jego winy lub w wyniku niedbalstwa z jego strony.

Zgodnie z zapisami art. 20 ust. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006, w terminie do 31 marca każdego roku IC przesyła do KE *Roczne oświadczenie o wycofanych i odzyskanych kwotach oraz kwotach poddanych procedurze odzyskiwania* (zał. XI do ww. rozporządzenia). Powyższa deklaracja określa, w odniesieniu do każdego priorytetu:

- a) kwoty wycofane z deklaracji wydatków przedłożonych w poprzednim roku po anulowaniu całości lub części wkładu publicznego dla operacji;

- b) kwoty odzyskane, które zostały odliczone od tychże deklaracji wydatków;
- c) kwoty podlegające procedurze odzyskiwania na dzień 31 grudnia poprzedniego roku, ujęte w porządku lat wydania zlecenia windykacji.

W związku z powyższym środki zaklasyfikowane jako nieprawidłowo wykorzystane podlegają zwrotowi przez beneficjenta wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 211 ustawy o FP, IZ wydaje w pierwszej instancji decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki.

Zgodnie z art. 211 ust 1 ustawy o finansach publicznych, beneficjent powinien dokonać zwrotu środków w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Może on jednak, w tym samym terminie wnieść odwołanie od decyzji do Ministra Rozwoju Regionalnego za pośrednictwem IZ. Zgodnie zatem z art. 130 §1 KPA przed upływem tego terminu decyzja nie ulega wykonaniu, natomiast zgodnie z §2 tego artykułu wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji. W przypadku zatem wniesienia odwołania, Minister Rozwoju Regionalnego może podjąć decyzję:

- utrzymującą w mocy zaskarżoną decyzję;
- uchylającą zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzekającą co do istoty sprawy bądź uchylając tę decyzję - umarzającą postępowanie pierwszej instancji
- umarzającą postępowanie odwoławcze.

W przypadku, gdy beneficjent nie dokona zwrotu środków w terminie i nie odwoła się od decyzji wydanej w trybie art. 211 ustawy o FP, a możliwe jest dokonanie pomniejszenia kolejnych wniosków o płatność beneficjenta, instytucja weryfikująca wniosek stosuje ten sposób egzekucji należności

W przypadku nie dokonania zwrotu przez beneficjenta lub w przypadku braku możliwości potrącenia kwot podlegających zwrotowi z kolejnego wniosku o płatność, IZ wszczyna postępowanie egzekucyjne na podstawie *ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*. Egzekucja wszczynana jest na wniosek IZ (występującej w roli wierzyciela) i na podstawie wystawionego przez nią tytułu wykonawczego sporządzonego według wzoru określonego w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. IZ niezwłocznie kieruje tytuł wykonawczy do właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego.

Każda z instytucji wraz poświadczeniami i deklaracjami wydatków oraz wnioskami o płatność przekazuje do instytucji wyższego szczebla rejestr kwot odzyskanych, kwot podlegających procedurze odzyskiwania oraz kwot wycofanych po anulowaniu całości lub części wkładu dla operacji z wyodrębnieniem wkładu wspólnotowego, jak również informację o wysokości odsetek karnych należnych KE oraz odsetek umownych należnych państwu członkowskiemu (tzw. rejestr dłużników). Rejestr dłużników aktualizowany jest każdorazowo przez daną instytucję w oparciu o informacje, o których mowa w niniejszym rozdziale. Rejestr dłużników prowadzony jest zgodnie ze wzorem określonym w tabeli 6 i 7, stanowiącej załącznik do poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność, w formie papierowej, a po uruchomieniu KSI – w wersji elektronicznej.

Jednocześnie w sytuacji obowiązku zwrotu nałożonego przez KE deklaracje wydatków są również pomniejszane o kwoty wycofane.

Zasady postępowania oraz raportowania o nieprawidłowościach określone są w oddzielnych dokumentach⁷.

⁷ Wykrywanie nieprawidłowości oraz informowanie o nich w okresie 2007-13 odbywa się zgodnie z właściwymi **wytycznymi**. W chwili obecnej obowiązują: *System informowania o nieprawidłowościach*

7. Rozdział 7 – Załączniki.

1. Wzór formularza Wieloletniego Planu Wydatków;
- 1a. Instrukcja wypełniania Wieloletniego Planu Wydatków
2. Wzór wniosku o dotację rozwojową;
- 3a. Wzór poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność od IP II/IW do IP;
- 3b. Tabela środków odzyskanych i wycofanych od IP II/IW do IP ;
- 4a. Wzór poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność od IP do IZ;
- 4b. Tabela środków odzyskanych i wycofanych od IP do IŻ;
5. Instrukcja wypełniania załącznika 3 i 4 z załącznikiem - karta wzorów podpisów;
- 5a. Karta wzorów podpisów.

finansowych w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w latach 2007-13 opracowany przez MF, oraz Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sposobu postępowania w razie wykrycia nieprawidłowości w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-13).